

RADA GMINY
w Czarnej
pow. Łańcut

Uchwała Nr XVII/153/08
Rady Gminy Czarna
z dnia 21 lutego 2008 r.

w sprawie zatwierdzenia Uchwały Zebrania Wiejskiego Sołectwa Pogwizdów z dnia 10.02.2008 roku dotyczącej Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów na lata 2008 – 2015

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Czarna uchwaliła, co następuje:

§ 1. W związku z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 zatwierdza się Uchwałę Zebrania Wiejskiego Sołectwa Pogwizdów z dnia 10.02.2008 roku w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów na lata 2008 – 2015 stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zdzisław Jarom

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

NA LATA
2008-2015

Grudzień 2007

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. METODOLOGIA	4
3. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ POGWIZDÓW	5
4. RAPORT O STANIE	6
4.1.1. Miejscowość Pogwizdów	6
4.1.2. Dziedzictwo kulturowe i zabytki.....	6
4.1.3. Syntetyczna charakterystyka miejscowości.....	8
Polożenie	8
4.1.4. Miejscowość w statystyce Tabela 1 Miejscowość w statystyce stan na 31.12.2007 r.	8
4.1.5. Struktura wieku	9
4.1.6. Gospodarka	10
4.1.7. Bezrobocie	10
4.1.8. Oświata.....	10
4.1.9. Ochrona Zdrowia.....	12
4.1.10. Kultura.....	12
4.1.11. Sport i wypoczynek.....	12
4.1.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.....	13
4.1.13. Gospodarka odpadami.....	14
4.1.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska.....	14
4.1.15. Zasoby kulturowe i historyczne.....	15
5. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW	17
6. ANALIZA SWOT	18
Mocne strony.....	18
Słabe strony.....	18
Szanse.....	19
Zagrożenia.....	20
7. MISJA	21
8. DIAGNOZA STANU	22
Gospodarka	22
Społeczność.....	22
Infrastruktura.....	22
9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO	23
Gospodarka	23
Infrastruktura.....	23
Społeczność.....	23
10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)	24
11. GOSPODARKA	25
12. INFRASTRUKTURA	26
13. SPOŁECZNOŚĆ	27
14. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW	28
15. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO	29
16. HARMONOGRAM RZECZOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO	30
17. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW	31
18. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW	32
19. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW	33

1. WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Pogwizdów jest dokument pt. „Plan Odnowy Miejscowości Pogwizdów”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2008 - 2015. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a następnie uchwalony przez Zebranie Wiejskie zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej takich jak Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i Regionalne Programy Operacyjne oparte na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów” są spójne z Narodową Strategią Spójności, Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, ze Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czarna, Strategią Rozwoju Gminy Czarna oraz z Planem Rozwoju Gminy Czarna na lata 2004-2006 z perspektywą na 2007-2013. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

W dalszej części opracowania przedstawiono analizę SWOT, wybrano misję, cele i kierunki działania oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miejscowości Pogwizdów.

2. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Pogwizdów” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debaty strategicznej organizowanej metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono jedną debatę z udziałem Rady Sołeckiej oraz liderów lokalnych, reprezentujących mieszkańców miejscowości Pogwizdów.

Zebranie strategiczne odbyło się w dniu 15 stycznia 2008 roku, a jego zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości.

Na podstawie wypracowanej **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że winny zostać wyróżnione trzy cele pierwszorzędne, bez których dana miejscowość nie może się rozwijać i które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

W ten sposób wynikiem konsultacji po debacie strategicznej było wypracowanie kilkunastu celów w trzech obszarach: Infrastruktura, Społeczność, Gospodarka oraz określenie wybranego wariantu rozwoju.

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości, dokonali ich hierarchizacji poprzez dyskusję i głosowanie. Wynik głosowania miał bezpośredni wpływ na hierarchizację celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ponadto mieszkańcy, zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości, dokonali ich hierarchizacji pod kątem ich niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców wsi Pogwizdów.

3. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ POGWIZDÓW

1. Sołtys Sołectwa Pogwizdów,
2. Rada Sołeczka,
3. Dyrektor Zespołu Szkół w Medyni Głogowskiej,
4. Radni Gminy Czarna z miejscowości Pogwizdów,
5. Lokalni liderzy.

4. RAPORT O STANIE

4.1.1. *Miejscowość Pogwizdów*

Pogwizdów początkowo był przysiółkiem Wólki Łukawskiej. Miejscowość ta wchodziła w skład dóbr łąckich koło Rzeszowa. Na początku XVII wieku dobra te należały do Anny z Pileckich, żony Łukasza Opalińskiego (primo voto Krzysztofa Kostki). Po śmierci Anny (1631) majątność przejął książę Dominik Ostrogski - Zasławski, a następnie (po 1640) Stanisław Lubomirski, żonaty z Zofią Ostrogką. Po podziale schedy Stanisława Lubomirskiego dobra łąckie przypadły najstarszemu przedstawicielowi linii Lubomirskich- Aleksandrowi Michałowi hrabiemu na Wiśniczu. Po nim kolejno Łąka należała do Józefa Karola (zm.1702) i Józefa (zm.1720). Po bezpotomnej śmierci Józefa Lubomirskiego klucz łącki odziedziczyła jego siostra Józefina Maria zamężna z księciem Pawłem Karolem Sanguszką. Następnie dobra przejął ich syn Janusz Aleksander. Bezdzienny Sanguszko w 1781 roku dobra łąckie sprzedał Aleksandrowi Morskiemu. Przed 1801 rokiem schedę odziedziczył syn Morskiego Ignacy (zm.1819). Po jego śmierci nową dziedziczką została Zofia z Potockich. Nowa posesjonatka w 1835 roku sprzedała część dóbr łąckich (Łąkę, Palikówkę, Łukawiec, Terliczkę, Pogwizdów) hrabiom Potockim z Łańcuta, którzy byli właścicielami wsi do czasów parcelacji. Pogwizdów był niewielką osadą. Nie występował samodzielnie w spisach poborowych. Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 659 mieszkańców, w tym 8 Żydów (razem 123 domy). Pogwizdów należy do parafii w Medyni Głogowskiej.

Folwark znajdował się w północno - zachodniej części wsi na tzw. Zofijówce. Zachowały się szczegółowe dane na temat budowy folwarku przez ordynatów Potockich. Ostatni właściciele Pogwizdowa zbudowali folwark w latach 1841-46. W roku 1841 zaczęto budować spichlerz, rok później wybudowano stodołę oraz domek dla karbowego z parzelnią siczki, a w 1846 roku budynek czeladny oraz domek dla owczarza. Obok tych budynków na folwarku znajdowały się stajnia, owczarnia oraz dwa stawy. Folwark rozparcelowano w 1914 roku. Na północ od wyżej wymienionych zabudowań w latach 1835-36 wybudowano leśnictwo z zabudowaniami gospodarczymi. Ponadto w Pogwizdowie były dwie gajówki.

W połowie XIX wieku były aż cztery karczmy i jeden zajazd. Dwie z nich znamy z nazwy - były to tzw. „Arenda” i „Hulanka”. Natomiast zajazd znajdował się w przysiółku Cisowiec. Pod koniec XIX wieku funkcjonowały tylko dwie karczmy. Ponadto w tym okresie uruchomiono cegielnię. W 1932 roku wybudowano szkołę.

Miejscowość Pogwizdów, powstała na początku XVII wieku. Założona jest na osi północ – południe, nad potokiem Pogwizdówka. Zabudowa wsi jest zwarta, zlokalizowana pomiędzy dwoma drogami (od zachodu droga nad potokiem Pogwizdówka na Nienadówkę, od wschodu trakt na Sokołów Młp.). Układ łąkowy pól Pogwizdowa skierowany jest na zachód. Zespół dworski w Pogwizdowie znajdował się w zachodniej części wsi przy granicy ze Stobierną (obecnie tereny zalesione).

4.1.2. *Dziedzictwo kulturowe i zabytki*

Pogwizdów posiada niezwykle bogate dziedzictwo kulturowe, które nierzadko jest niedoceniane przez mieszkańców. Są to tradycje ceramiczne, zwyczaje i obrzędy związane z lasem, kult niektórych świętych.

Pogwizdów wraz z otaczającymi go wioskami - Medynią Głogowską, Medynią Łańcucką i Zalesiem tworzył kiedyś niezwykle prężny ośrodek garncarski, jeden z największych w Polsce.

W II poł. XIX wieku było tu czynnych blisko 120 warsztatów ceramicznych. Wyrabiano naczynia o różnicowanym przeznaczeniu, zdobnictwie i kształtach. Dominowały naczynia użytkowe, które ze względu na sposób wypalania dzieliły się na *siwaki* i ceramikę czerwoną. Ta ostatnia zaś występowała jako biskwity i naczynia glazurowane. Od początku XX wieku dostępność bardziej trwałych i tańszych naczyń blaszanych i ceramicznych wpłynęły na stopniowe zmniejszanie się zapotrzebowania na ceramikę. Dopiero w latach 60-tych XX wieku na fali rozwijającej się w Polsce mody na ludowość i za sprawą leżajskiej Cepelii rozwinął się tutaj bardzo prężny ośrodek rzemiosła artystycznego. Pomimo lat zastoju w rzemiośle, jaki miał miejsce na tym terenie od początku lat 80-tych, wiele tradycyjnych form garncarstwa przetrwało do dziś.

Miód i jagody to elementy, które stale się pojawiały we wszelkich historycznych wzmiankach na temat życia mieszkańców Pogwizdowa. Z nimi też związany był kult czczonej tu szczególnie Matki Bożej Jagodnej. O związanych z nim bogatych tradycjach dziś pamiętają tylko najstarsi mieszkańcy wioski. Odpust Nawiedzenia NMP w tradycji ludowej funkcjonował jako święto Matki Boskiej Jagodnej. Przypadał na sam środek sezonu jagodowego, a zbiór owoców leśnego runa był dla miejscowych niezwykle istotnym źródłem dochodu. Rozdrobnione gospodarstwa i mało urodzajne, piaszczyste gleby były przyczyną ubóstwa wielu mieszkających i pracujących tu ludzi, którzy musieli szukać innych możliwości, by wyżywić liczne rodziny. Obfitość jagód w okalających ten teren lasach była dla wielu wybawieniem od widma głodu na tzw. przednówku. Kobiety i dzieci co dnia wczesnym rankiem całymi gromadami szły do lasu, by później z koszami borówek na plecach wyruszyć na targ. Stąd też ten szczególny obecny tu kult Matki Boskiej Jagodnej, troskliwej opiekunki karmiącej swoje dzieci.

Obraz Maryi karmiącej dzieci jagodami był niezwykle silnie zakorzeniony w ludowych wierzeniach. Kobiety, które straciły dziecko, zgodnie z panującą tradycją, nie ośmieliły się wziąć do ust żadnej jagody przed 2 lipca. Wiązało się to z wierzeniem, że właśnie tego dnia Matka Boska w niebie rozdaje dzieciom jagody. Jednak te, których matki pokosztowały już tegorocznych owoców, były tej przyjemności pozbawione. To przekonanie było tak silne, że nawet kobiety ciężarne często nie jadły jagód przed odpustem, aby na wypadek niepomyślnego rozwiązania nie pozbawić swojego nienarodzonego jeszcze dziecka daru w postaci garści słodkich borówek z rąk Maryi.

Odpust w święto Jagodnej był okazją do modlitwy dziękczynnej za obfitość jagód w lasach i ogrodach, ale i do choćby niewielkiego zarobku. Dlatego też wśród handlujących pod kościołem tego dnia można było spotkać także gospodarzy z koszami czereśni, malin czy drobniutkich czereśni zwanych tu częśniami. Handel jagodami z czasem stał się nieodłączną tradycją towarzyszącą odpustowi aż do momentu przeniesienia w kalendarzu liturgicznym święta Nawiedzenia NMP z 2 lipca na 31 maja. Od tej pory odpust w parafii odbywa się właśnie tego dnia, gdyż tutejszy kościół nosi wezwanie Nawiedzenia NMP. Wraz z tą zmianą umarły bogate tradycje ludowe związane ze zbiorem jagód towarzyszące obchodom tego święta. Powoli osłabł też kult Matki Boskiej Jagodnej, by z czasem odejść w niepamięć pozbawiony wymiernego odnośnika, jakim był lipcowy odpust. Dziś coraz trudniej dotrzeć do tych wierzeń i tradycji, które odchodzą wraz z pamiętajacymi je ludźmi.

4.1.3. Syntetyczna charakterystyka miejscowości

Położenie

Rysunek 1 Położenie Pogwizdowa na tle Gminy Czarna

Miejscowość położona na północ od doliny Wisłoka. Zabudowa Pogwizdowa jest rozrzucona przy lokalnych drogach przecinających strumień Pogwizdówka, który zasila Wisłok. Pogwizdów jest jednym z ośmiu sołectw Gminy Czarna, pow. łańcuckiego, woj. podkarpackiego, ciągnie się wzdłuż miejscowości Medynia Głogowska i Medynia Łańcucka i bardzo wiele łączy go z tymi miejscowościami. Dzieci z miejscowości Pogwizdów uczęszczają do Szkół w Medyni Głogowskiej i w Medyni Łańcuckiej. Punktami łączącymi te miejscowości są niewątpliwie: Szkoła w Medyni Głogowskiej, która leży na działce w Pogwizdowie, budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Medyni Łańcuckiej, który także leży na działce Pogwizdowa.

4.1.4. Miejscowość w statystyce

Tabela 1 Miejscowość w statystyce stan na 31.12.2007 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem, w tym:	1 128
kobiety	573
mężczyźni	555
Urodzenia żywe ogółem	11
Zgony ogółem	7
Przyrost naturalny	4

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	319
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	679 K -322/M - 357
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	130 K -91/M - 39

Zródła: Urząd Stanu Cywilnego Gminy Czarna

4.1.5. Struktura wieku

Gminę Czarna zamieszkuje **10 955** mieszkańców, natomiast samą miejscowość Pogwizdów zamieszkuje **1 128** mieszkańców (stan na 31 grudnia 2007 r.).

Przekrój statystyczny struktury ludności na terenie gminy Czarna oraz w miejscowości Pogwizdów przedstawia poniższa tabela.

Tabela Struktura ekonomiczna ludności w gminie Czarna i w miejscowości Pogwizdów -stan na koniec 2007r.

Grupy funkcjonalne	Gmina Czarna		Miejscowość Pogwizdów	
	ogółem	% ogółu populacji	ogółem	% ogółu populacji
wiek przedprodukcyjny	2560	23,37	319	28,28
wiek produkcyjny	6718	61,32	679	60,20
wiek poprodukcyjny	1677	15,31	130	11,52

Zródło: Urząd Gminy Czarna

Struktura ekonomiczna ludności w Pogwizdowie zbliżona jest do struktury ekonomicznej ludności zamieszkującej teren gminy. W miejscowości występuje nieco większy procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Niższy natomiast jest udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym.

Obserwowana w Polsce ogólna tendencja migracji ludzi młodych do większych miast i za granicę w celach zarobkowych w miejscowości Pogwizdów jest na niskim poziomie, chociaż w ostatnich latach nastąpił wzrost liczby wyjazdów do pracy do państw Unii Europejskiej. Przyczyn należy upatrywać w ogólnym trendzie pośród młodych osób do lat 30 –stu polegającym na zdobywaniu środków na tzw. „życiowy start” poza granicami kraju. Wiąże się to z ograniczoną perspektywą rozwoju i zatrudnienia w najbliższej okolicy Pogwizdowa.

4.1.6. *Gospodarka*

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Pogwizdowa przedstawia tabela

Tabela Struktura prowadzonej działalności gospodarczej

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ
Placówki handlowe i gastronomiczne	2
Budownictwo	1
Usługi transportowe	1
Zakłady produkcyjno - usługowe	17
OGÓLEM:	21

Zródło: Urząd Gminy Czarna

Na terenie miejscowości działalność gospodarczą prowadzą 2 sklepy wielobranżowe, zatrudniające po jednej osobie oraz firmy tapicerskie, zatrudniająca średnio po ok. 5 pracowników.

Istniejące firmy nie zapewniają wystarczającej ilości miejsc pracy dla wszystkich mieszkańców miejscowości. Pozostała część mieszkańców Pogwizdowa znajduje zatrudnienie w Rzeszowie i Łańcucie.

4.1.7. *Bezrobocie*

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Łańcucie z terenu gminy Czarna zarejestrowanych na dzień 30.09.2007 r. było: **677** osób, w tym: **379** kobiet. Prawo do zasiłku posiadało: **56** osób, w tym **27** kobiet.

W stosunku do 2006 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, jak i bezrobotnych z prawem do zasiłku zmniejszyła się.

4.1.8. *Oświata*

Uczniowie z miejscowości Pogwizdów uczęszczają do Szkół w Medyni Łańcuckiej i Medyni Głogowskiej. Zespół Szkół w Medyni Głogowskiej usytuowany jest na działce w Pogwizdowie.

Na terenie miejscowości Medynia Głogowska funkcjonuje Zespół Szkół im. Jana Pawła II, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, w których uczy się odpowiednio 179 i 89 uczniów. Łączna liczba uczęszczających do Zespołu Szkół to 268 uczniów.

Na terenie miejscowości Medynia Łańcucka funkcjonuje Zespół Szkół im. Stanisława Pigonia, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i publiczne gimnazjum. Obecnie obowiązek szkolny spełnia tu 104 uczniów w 6 oddziałach kl. I-VI oraz 75 uczniów w 4 oddziałach kl. I-III gimnazjum. Łączna liczba uczniów w roku szk. 2007/2008 wynosi 175. W

obwodzie szkoły są uczniowie z Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowa od nr. 309 do nr. 645. Już w 1926r. decyzją Rady Szkolnej Powiatowej sołectwa Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowa połączono w jeden rejon szkolny.

Kroniki parafialne podają, że początki szkolnictwa w parafii Medynia Głogowska w tym także w Pogwizdowie przypadają na rok 1902, a zapiski kronik szkolnych datują założenie pierwszej szkoły w Pogwizdowie na rok 1907. Jej założycielem był Adam Malec. W 1910 roku Rada Szkolna Powiatowa w Łańcucie wystąpiła z wnioskiem budowy 2- klasowej szkoły w Pogwizdowie, przesyłając Radzie Szkolnej Miejscowej kosztorys i plan budowy z poleceniem, aby ta dołożyła starań, by wpłynęła na Radę Gminną, która ma uchwalić oddanie placu pod budowę i przystąpić do budowy. Wskutek działań wojennych w 1914 roku budynek wraz z całym inwentarzem szkolnym uległ pożarowi. Nauka odbywa się więc pod gołym niebem, w stodole czy szopie, a w czasie zimy nauczycielka wraz z uczniami wędrowała od domu do domu. Zniechęcona warunkami opuściła Pogwizdów w 1918 roku. Prawie przez 3 lata wieś pozostawała bez szkoły. Większość dzieci przestała pobierać naukę, tylko nieliczni rodzice posyłali je do szkoły w Medyni Łańcuckiej, w której właśnie dopiero w roku 1918 zorganizowano szkołę. Oprócz miejscowych, uczęszczały do niej także dzieci z Medyni Łańcuckiej i Wólki pod Lasem. W tym okresie szkołę chętnie odwiedzała również młodzież, która w roku 1923 zorganizowała Koło Amatorów Sceny, brała również udział w kursie dla analfabetów. W roku 1925 prawie wszystkie dzieci z Medyni Łańcuckiej uczęszczały do szkoły w Pogwizdowie i dlatego Rada Szkolna Powiatowa połączyła w 1926 roku Pogwizdów z Medynią Łańcucką w jeden rejon szkolny z poleceniem zastosowania przymusu szkolnego w stosunku do dzieci jeszcze do szkoły niezapisanych. Istniejący budynek szkolny uległ dość poważnej ruinie i w 1936 roku przystąpiono do budowy nowej szkoły w Pogwizdowie, w której mieściło się do niedawna Publiczne Przedszkole, a obecnie znajduje się tam siedziba Sołtysa i Rady Sołectkiej. Jej poświęcenie odbyło się 5.09.1937 roku, a z dniem 6.09.1937 roku rozpoczęto w niej naukę. Z dniem 1.09.1940 roku władze niemieckie utworzyły dwa osobne kierownictwa dla Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowa. Do klasy I szkoły w Pogwizdowie chodziły dzieci z obu wsi tak jak i do klasy II szkoły w Medyni Łańcuckiej. Poza nauką dzieci grono nauczycielskie prowadziło dwa zespoły amatorskie w Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowie, które odgrywały przedstawienia, a z zarobionych funduszy wzbogacały zbiory biblioteki szkolnej. W 1950 roku liczba obowiązkowych i zapisanych do szkoły wynosiła 132 dzieci. Nauka odbywała się w klasach I-VII, w dwóch budynkach: w Pogwizdowie była 1 sala lekcyjna, w Medyni Łańcuckiej - 3 sale lekcyjne. Budynki szkolne zostały ogrodzone w 1958 roku w Pogwizdowie, a rok później w Medyni Łańcuckiej. W związku z utworzeniem na terenie gminy zbiorczej szkoły w roku szkolnym 1974/75 zmniejszono stopień organizacyjny Szkoły Podstawowej w Pogwizdowie do 6 klas.

W roku szkolnym 1982/83 rozpoczęto starania o rozbudowę szkoły. Powołano Komitet Rozbudowy i dzięki staraniom Kuratora Oświaty w Rzeszowie podjęto decyzję o budowie nowej szkoły na terenie sąsiadującym z posesją szkolną w Medyni Łańcuckiej. Od prywatnych właścicieli wykupiono działki, sporządzono dokumentację. Mieszkańcy Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowa oraz nauczyciele aktywnie włączyli się do pracy, dzięki temu budowa postępowała dość szybko. Dla młodzieży tutejszego obwodu szkolnego utworzono macierzyste Publiczne Gimnazjum w Medyni Głogowskiej, pozostawiając jednak uczniów w szkole w Medyni Łańcuckiej jako oddziale zamiejscowym. Taki stan organizacyjny trwał do roku szkolnego 2003/2004, kiedy to powołano Zespół Szkół w Medyni Łańcuckiej, w skład którego weszła szkoła podstawowa i gimnazjum. Wykonanie wielu remontów i modernizacji obiektu w ciągu ostatnich 10 lat placówka zawdzięcza: władzom Gminy Czarna, zaangażowaniu radnych wsi Pogwizdów i Medynia Łańcucka, sponsorom i przyjaciołom szkoły (m.in. Spółdzielni Telekomunikacyjnej „WIST”, firmie „STIM”, Państwu Jeziorkom i Lechom), aktywnie działającym kolejnym Radom Rodziców a także przychylności wszystkich rodziców oraz

mieszkańców Medyni Łańcuckiej i Pogwizdowa. Znaczącym wydarzeniem dla całej społeczności szkolnej i lokalnej było nadanie Zespołowi Szkół imienia Stanisława Pigonia 4.09.2006 roku, zaś dzień 27.09. został ustanowiony jako Dzień Patrona szkoły.

4.1.9. *Ochrona Zdrowia*

Mieszkańcy Pogwizdowa korzystają z usług lekarza rodzinnego oraz stomatologa w Ośrodku Zdrowia w Medynia Głogowska.

W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Pogwizdowa korzystają z usług Szpitala Powiatowego w Łańcucie.

W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy sołectwa korzystają z apteki w Medyni Głogowskiej.

4.1.10. *Kultura*

Działalność kulturalna Pogwizdowa skupia się w Ośrodku Kultury będącym filią Gminnego Ośrodka Kultury w Czarnej. Budynek połączony jest z pomieszczeniami remizy strażackiej. W obiekcie znajduje się także Biblioteka Publiczna. W Ośrodku Kultury działają dwie grupy Zespołu Tańca Ludowego Pasięka, skupiające ok 60 dzieci i młodzieży, w przedziale od 7 do 15 lat. Zespół powstał w 1998 roku, od początku prowadzony jest przez panią Anetę Markiewicz. W jego repertuarze znajdują się tańce narodowe, tańce regionalne oraz luźne inscenizacje do muzyki tanecznej. O jego bardzo wysokim poziomie artystycznym świadczą prestiżowe nagrody zdobyte podczas udziału w ogólnopolskich i wojewódzkich festiwalach i przeglądach tanecznych. Wśród nich najważniejsze to: I nagroda "O Laur Rzecha"- Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Tanecznych, I Nagroda Festiwalu Tańca w Łodzi, II Nagroda - "Srebrny Koziółek"- Wiosennych Spotkań Tanecznych w Zamościu, IV Nagroda Ogólnopolskiego Turnieju Tańców Narodowych w Formie Towarzyskiej dla solistów z zespołu. Pasięka kilkakrotnie reprezentowała Województwo Podkarpackie na Imprezach Promocyjnych za granicą, min. w Szwecji i w Niemczech. W Ośrodku Kultury zatrudniona jest jedna osoba na 3/4 etatu, pełniąca funkcję gospodarza obiektu. Dla młodzieży i dzieci udostępnione są stoły ping-pongowe, piłkarzyki i stół bilardowy. W placówce organizowane są zajęcia ruchowe: aerobik i ćwiczenia kręgosłupa. Budynek jest także siedzibą działających w Pogwizdowie organizacji, stowarzyszeń i grup nieformalnych; takich jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenie Klub Kobiet, Kabaret Konopielka. Ośrodek Kultury wraz z organizacjami i stowarzyszeniami organizuje corocznie imprezy o charakterze artystycznym, religijnym, rodzinnym i turystycznym. Do najważniejszych należą Święto Jagodowe, Rajd rowerowy Garncarskim Szlakiem, Pożegnanie Lata, Leśny Festyn Zimowy, Dzień Seniora, Spotkanie Rodzin Twórczych, Wakacyjne Wyprawy dla dzieci, imprezy sylwestrowe i andrzejkowe.

4.1.11. *Sport i wypoczynek*

Na terenie miejscowości Pogwizdów znajdują się następujące obiekty sportowo – rekreacyjne:

- boisko Klubu Sportowego „ASTRA” Medynia Głogowska w Pogwizdowie,

- sale gimnastyczne przy Zespole Szkół w Medyni Głogowskiej i Medyni Łąncuckiej.

Na boisku sportowym odbywają się rozgrywki w piłce nożnej, natomiast w sali gimnastycznej, dostępnej dla wszystkich mieszkańców miejscowości Pogwizdów, można zagrać w piłkę siatkową i koszykową. W okresie zimowym odbywają się treningi Klubu Sportowego.

4.1.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

4.1.12.1. Transport i komunikacja

Przez miejscowość Pogwizdów przebiega droga wojewódzka Medynia Łąncucka – Wólka Podleśna. Stan techniczny nawierzchni drogi jest stosunkowo dobry. Bardzo dużą niedogodnością dla mieszkańców Pogwizdowa jest brak chodników przy drogach na terenie miejscowości.

Komunikacja zbiorowa dla miejscowości Pogwizdów jest dobrze rozwinięta – ilość kursów jest wystarczająca. Autobusy PKS oraz przewoźnicy prywatni kursują w kierunku Łąncuta, Rzeszowa i Sokołowa Małopolskiego. Połączenie z Rzeszowem jest także możliwe dzięki MPK Rzeszów - nr linii 2.

Najlepszy dojazd do wsi zapewniają lokalne drogi z Medyni Głogowskiej do Stobiernej i Medyni Łąncuckiej do Jasionki.

Najbliższa stacja kolejowa zlokalizowana jest w odległości ok. 10 km od miejscowości: w Krzemienicy. Na stacji tej zatrzymują się pociągi osobowe na trasie Przemyśl - Rzeszów.

4.1.12.2. Telekomunikacja

Operatorami telefonii stacjonarnej działającymi na terenie Pogwizdowa są: Telekomunikacja Polska S.A. oraz „WIST” z Łąki. Usługę dostępu do Internetu szerokopasmowego drogą radiową świadczy kilku operatorów prywatnych. Ponadto teren miejscowości pokryty jest zasięgiem wszystkich operatorów sieci telefonii komórkowej działających na terenie Polski; poziom sygnału jest dobry.

4.1.12.3. Zaopatrzenie w ciepło

W miejscowości Pogwizdów nie ma sieci ciepłowniczej. Najpowszechniejszym na terenie miejscowości sposobem zaopatrywania w ciepło są przydomowe kotłownie indywidualne opalane drewnem i węglem, sporadycznie gazem sieciowym.

4.1.12.4. Zaopatrzenie w gaz

Sołectwo Pogwizdów jest zgazyfikowane w 100%. Gaz przewodowy używany jest do celów socjalno – bytowych, sporadycznie do celów grzewczych, co spowodowane jest barierą

ekonomiczną (wysokie koszty instalacji i eksploatacji).

4.1.12.5. Zaopatrzenie w wodę

Cała miejscowość zaopatrywana jest w wodę z ujęcia i stacji uzdatniania wody zlokalizowanej w Pogwizdowie. Stan sieci wodociągowej jest dobry.

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy): **11,2 km**

Liczba stacji uzdatniania wody: **1 szt.**

Liczba ujęć wody: **1 szt.**

Liczba przyłączy prowadzących do budynków: **254 szt.**

4.1.12.6. Kanalizacja

Miejscowość Pogwizdów jest częściowo skanalizowana – wzdłuż miejscowości Medynia Łańcucka. Mieszkańcy nieskanalizowanej części Pogwizdowa posiadają własne przydomowe zbiorniki bezodpływowe. Nieczystości płynne gromadzone są w przydomowych urządzeniach (gnojowniki, zbiorniki bezodpływowe, osadniki gnilne itp.) Ich opróżnianie odbywa się za pomocą pojazdów asenizacyjnych.

Dużym zagrożeniem dla środowiska naturalnego jest nieprawidłowy stan techniczny zbiorników przydomowych, co powoduje zanieczyszczenie wód gruntowych, ponadto obserwowany jest proces opróżniania tych zbiorników do rowów melioracyjnych oraz na pola.

4.1.13. Gospodarka odpadami

Na terenie Pogwizdowa nie jest zarejestrowane żadne przedsiębiorstwo zajmujące się wywozem nieczystości stałych. Wywóz nieczystości stałych (odpadów) realizowany jest przez firmę z zewnątrz: firmę „EKO”. Wywóz odpadów następuje z przeciętną częstotliwością jeden raz na miesiąc, którą trzeba uznać za niewystarczającą. Wszystkie odpady wywożone są na wysypiska w Giedlarowej i Młynach. Na terenie Gminy Czarna nie występują wysypiska odpadów komunalnych ani składowiska odpadów przemysłowych, ziemi, gruzu, śniegu czy środków zimowego utrzymania ulic.

Na terenie miejscowości funkcjonuje system wywozu odpadów komunalnych zarówno z kontenerów instytucji i firm, jak i kontenerów indywidualnych, przydomowych. Usługi związane z wywozem odpadów z kontenerów ogólnodostępnych opłaca Urząd Gminy w Czarnej, za wywóz z pozostałych płacą klienci firm posiadający indywidualne umowy o wywóz odpadów. Ogólnie system wywozu odpadów i nieczystości stałych na terenie gminy ocenić można jako jeszcze niewystarczająco rozwinięty, z tendencją do dalszego rozwoju. Na chwilę obecną pokrywa on obecne potrzeby jeszcze w niewystarczającym zakresie.

4.1.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska

Głównym atutem wśród przyrodniczych walorów miejscowości miał być projektowany rezerwat Pogwizdów. Obejmował on najcenniejsze fragmenty kompleksu leśnego. Znajdowało

się tam wiele osobliwości zarówno ze świata zwierząt jak i roślin. Fragment obecnie zalesionej łąki wewnątrz kompleksu leśnego urozmaicał środowisko przyrodnicze tego obiektu szczególnie, gdy pokrywa ją barwny kobierzec kwiatów.

Pogwizdów zalicza się do obszarów o warunkach środowiska w niewielkim stopniu przekształconych. W celu utrzymania takiego stanu, jak również uzyskania poprawy w pewnych elementach (środowisko wód płynących), należy zwrócić uwagę na występowanie zjawisk negatywnych występujących na obszarze miejscowości. Wśród zagrożeń środowiskowych występujących na obszarze Pogwizdowa można wyróżnić następujące zagrożenia antropogeniczne związane z działalnością człowieka:

- nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa powodująca powstawanie zanieczyszczeń obszarowych (odcieki z nieszczelnych i przepełnionych szamb degradujących środowisko wodne,
- dzikie wyrobiska piasku powodujące degradację gleb i zmniejszanie areału uprawowego,
- niewłaściwa agrokultura prowadząca do zjawiska zakwaszania gleb.

4.1.15. Zasoby kulturowe i historyczne

Spis zabytkowych obiektów drewnianych w miejscowości Pogwizdów.

Obiekt	Materiał	Datowanie - remont	Nr rejestru wł. - użytkownik
Zagroda nr 19 – dom	drewn.	1883 remont 1960	Maria Prucnal
Zagroda nr 19 – dom - stajnia	drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Maria Prucnal
Zagroda nr 19 – stajnia	drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Maria Prucnal
Zagroda nr 19 – chlew	drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Maria Prucnal
Zagroda nr 19 – stodoła	drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Maria Prucnal
Zagroda nr 19 – piwnica	drewn.	ok. 1920	Maria Prucnal
Dom nr 283	mur. drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Julian Jurek
Dom nr 646	drewn.	4 ćw. XIX w. remont 1960	Jan Sowa
Dom nr 517	drewn.	3 ćw. XIX w.	Katarzyna Surowiec
Dom nr 135	drewn	1926	Katarzyna Malec

Spis zabytkowych obiektów murowanych na terenie Pogwizdowa

Obiekt	Materiał	Datowanie - remont
Szkoła, obecnie Budynek Rady Sołeckiej	mur.	1932
Kapliczka nr 181	mur.	1930
Kapliczka przy drodze na Cisowiec	mur.	ok.1909
Krzyż przy drodze na Cisowiec	Met..	1900

Na uwagę zasługuje fakt, że część starych budynków mieszkalnych jest obecnie pieczołowicie remontowana i adaptowana na cele letniskowe.

5. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości:

- obszary turystyki i agroturystyki,
- obszary aktywizacji społecznej i gospodarczej,
- obszary walorów przyrodniczych,
- obszary infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- obszary infrastruktury kulturalnej i sportowej,
- obszary infrastruktury drogowej,
- obszary infrastruktury publicznej,
- obszary infrastruktury około drogowej,
- obszary opieki zdrowotnej i społecznej,
- obszary bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Powyższe obszary zapisane w celach pierwszorzędnych traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Pogwizdów na lata 2008-2015.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w których będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Pogwizdów. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne.

6. ANALIZA SWOT

Przedstawiona analiza mocnych i słabych stron wsi Pogwizdów oraz szans i zagrożeń związanych z jej rozwojem została uzgodniona przez uczestników procesu budowania strategii.

Analizy i uzgodnienia objęły następujące dziedziny:

- gospodarczą,
- społeczną,
- infrastrukturę.

Mocne strony

- Położenie wsi w pobliżu międzynarodowego lotniska w Jasionce i głównych traktów komunikacyjnych: droga E-4 i droga nr 9.
- Dogodne połączenia komunikacyjne z miastami Rzeszów i Łańcut.
- Przebieg trasy turystycznej "Garncarski Szlak", prezentującej najważniejsze walory przyrodnicze i kulturowe Pogwizdowa.
- Bliskość Zagrody Garncarskiej w Medyni Głogowskiej, która sprzyja przyjazdom turystycznym do Pogwizdowa.
- Baza noclegowa- 6 miejsc w gospodarstwie agroturystycznym.
- Bardzo dobra baza oświatowa i sportowa Zespołu Szkół.
- Walory krajobrazowe: lasy, stawy, potoki, rzeka, źródła.
- Czyste ekologicznie środowisko.
- Osiedle MB Jagodnej usytuowane na działce w Pogwizdowie- zapoczątkowane działania w kierunku tworzenia centrum rekreacyjno- turystycznego wraz z bazą kulturalno- usługową w sąsiedztwie działek przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne.
- Zintegrowana, aktywna społeczność lokalna działająca w stowarzyszeniach i organizacjach.
- Działalność Ośrodka Kultury: organizacja przedsięwzięć o różnorodnym charakterze.
- Łatwy dostęp do dóbr kultury narodowej (muzea, teatr, filharmonia) dzięki bliskości miast.
- Wzrastający poziom wykształcenia wśród młodego pokolenia.
- Dobrze wyszkolona Ochotnicza Straż Pożarna.
- Częściowo przygotowane tereny pod zabudowę mieszkaniową.
- Możliwość wygospodarowania terenów pod inwestycje i działalność gospodarczą.
- Rozwijające się drobne przedsiębiorstwa.
- Sieć gazociągowa.
- Dostępność punktów handlowych.
- Sprawny system odbioru i wywozu odpadów stałych.
- Sieć telefoniczna (przewodowa i komórkowa).
- Rozbudowana sieć dróg gminnych i powiatowych.

Słabe strony

- Bardzo słabo rozwinięta infrastruktura około drogowa (chodniki), ścieżki rowerowe.
- Zły stan dróg gminnych.

- Stan techniczny lokalnej infrastruktury drogowej.
- Zanieczyszczenie środowiska (opróżnianie szamb do rowów i na pola).
- Zły stan budynku OSP oraz słabe wyposażenie jednostki OSP.
- Zły stan budynku Ośrodka Kultury: niewystarczające zaplecze gospodarcze, brak pomieszczeń na działalność artystyczną.
- Brak oświetlenia Pogwizdów- Budy.
- Brak lokalu do spotkań towarzyskich młodzieży.
- Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
- Brak Planu Zagospodarowania Przestrzennego.
- Brak wodnego zbiornika rekreacyjnego.
- Brak rekultywacji kompleksu stawów rybnych.
- Niskie dochody własne mieszkańców.
- Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
- Nieuregulowane ciek wodne przebiegające przez miejscowość.
- Dziko rosnąca roślinność krzaczasta w obrębie skarp potoku Pogwizdówka sprzyja gromadzeniu się w tym miejscu śmieci, butelek po napojach itp. co niekorzystnie wpływa na atrakcyjny wygląd miejscowości.
- Brak ogrodzenia obiektu szkolnego Zespołu Szkół w Medyni Głogowskiej.
- Brak docieplenia budynku Zespołu Szkół w Medyni Łańcuckiej.
- Brak świetlic szkolnych w szkołach.
- Brak ośrodka zdrowia (z kompleksem laboratorium, stomatologią itp.)
- Brak zagospodarowanych terenów rekreacyjno-sportowych.
- Brak przygotowanej oferty dla potencjalnych inwestorów.
- Zły stan zbiorników p-poż.
- „Dzikie” wysypiska śmieci.
- Brak segregacji odpadów.
- Słaba edukacja ekologiczna mieszkańców.
- Występowanie zjawiska "eurosieroctwa".
- Brak bazy rehabilitacyjnej.
- Brak melioracji.
- Tereny zalewowe.
- Niska świadomość mieszkańców w zakresie pozyskiwania środków z funduszy unijnych.
- Bardzo intensywny ruch na drodze wojewódzkiej i drogach powiatowych.
- Brak bazy gastronomicznej.
- Zbyt mała baza noclegowa.

Szanse

- Wzrost zainteresowania turystyką aktywną i wiejską w Polsce i Europie.
- Rozwój Międzynarodowego Lotniska w Jasionce.
- Budowa Parku Naukowo- Technologicznego w Jasionce.
- Dynamiczny rozwój Rzeszowa (miejsca pracy m.in. dla mieszkańców Pogwizdowa, wpływ na rozwój MŚP).
- Atrakcyjność położenia Pogwizdowa dla osiedlania się ludności przybyłej.
- Budowa autostrady E-4 i drogi ekspresowej S-19 w pobliżu wioski.
- Realizacja projektu „Sieć Szerokopasmowa” obejmującego województwo podkarpackie.
- Zainteresowanie developerów terenami miejscowości pod budownictwo mieszkaniowe.
- Tendencja społeczna w kierunku zdrowego, ekologicznego odżywiania (rozwój gospodarstw ekologicznych).

- Wzrost zainteresowania tradycją regionalną (rękodzieło, charakterystyczne potrawy).
- Powrót do kraju części emigracji (napływ ludzi przedsiębiorczych, z własnym kapitałem i doświadczeniem oraz ze znajomością języka).
- Spadek bezrobocia w Polsce.
- Zagraniczna współpraca województwa i gminy w obszarze kulturalnym i gospodarczym.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych.
- Rozwój przedsiębiorczości.

Zagrożenia

- Małe zainteresowanie terenami inwestorów w spoza miejscowości.
- Rosnące koszty inwestycji w dziedzinie infrastruktury technicznej.
- Rozwój atrakcyjnych ofert turystycznych w pobliskich regionach.
- Rosnące koszty edukacji.
- Dewastacja terenów rekreacyjnych.
- Zanieczyszczenie wód podziemnych.
- Zanieczyszczenie środowiska.
- Klęski żywiołowe (powódź, pożary, susza).
- Tereny zalewowe.
- Opróżnianie szamb do rowów.
- Ograniczone środki na rozwój wsi.
- Emigracja wykształconej młodzieży.
- Wzrost przestępczości (wandalizm, rozboje, alkoholizm).
- Bezrobocie w skali makro.
- Apatia i zniechęcenie części mieszkańców.
- Niż demograficzny.
- Alkoholizm.
- Wzmożony ruch pojazdów ciężarowych.

7. MISJA

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję pokazuje pozytywny obraz miejscowości Pogwizdów na kolejne 8 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Pogwizdów jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Pogwizdowa, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z gminą i regionem.

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

Miejscowość Pogwizdów

W obszarze gospodarczym w miejscowości Pogwizdów w najbliższych latach będą się dokonywać procesy zbliżające mieszkańców wsi do standardów życia w podobnych miejscowościach w rozwiniętych gospodarczo regionach Unii Europejskiej.

- **turystyka** - funkcja o rosnącym znaczeniu w gospodarce miejscowości – gospodarstwa agroturystyczne oraz turystyka kwalifikowana (pracownia rzeźbiarska i malarska, szlaki piesze, konne, rowerowe). Nadal rozwijać będzie się garncarstwo w oparciu o zasoby i łatwość pozyskania surowca (gliny) oraz rzeźbiarstwo w związku z istniejącą pracownią rzeźbiarską położoną na szlaku garncarskim
- **usługi** - rozwój usług bytowych dla ludności opierać się będzie na dobrze rozwiniętych mikroprzedsiębiorstwach (samozatrudnieniu). Usługi związane z obsługą nowoczesnej gospodarki rynkowej (usługi finansowe, rachunkowe, bankowe, ubezpieczeniowe itp.) służące rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości na terenie Pogwizdowa zlokalizowane będą, jak do tej pory, w pobliskim Łańcucie i Rzeszowie.
- **działalność produkcyjna pozarolnicza** –rozwój rzemiosła produkcyjnego oparteo na spółdzielczości nowego typu oraz przedsiębiorstwa społeczne (preferowane formy zatrudnienia - dofinansowywane przez Rząd RP i fundusze strukturalne) są przyszłością mikroprzedsiębiorczości w Pogwizdowie.
- **rolnictwo** - restrukturyzacja rolnictwa w skali makro i procesy doprowadzające do specjalizacji istniejących gospodarstw oraz możliwa absorpcja dotacji Unii Europejskiej zapewni wzrost nowoczesności, opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej miejscowych gospodarstw dążących do specjalizacji i ich ściślejsze powiązanie z przetwórstwem rolno-spożywczym. Atutem rolnictwa będzie „czysta produkcja rolnicza” powiązana ze stojącym na wysokim poziomie przemysłem rolno – spożywczym – wysokotowarowe rolnictwo produkujące zdrową i smaczną żywność.

8. DIAGNOZA STANU

W diagnozie wyszczególniono najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania.

Diagnoza Stanu jest syntezą Raportu o stanie miejscowości Pogwizdów.

Charakterystyczne cechy obszarów poddano diagnozie i przyporządkowano punkty w skali 1-5 wartościujące ich znaczenie na obecnym etapie rozwoju miejscowości.

Gospodarka

- obszary turystyczne - 2
- liczba podmiotów gospodarczych - 3
- struktura użytków rolnych - 2
- miejsca pracy - 2
- produkcja żywności ekologicznej - 3
- usługi - 2
- przetwórstwo rolno-spożywcze – 2

Spoleczność

- oświata - 4
- więzi społeczne - 5
- aktywność społeczna - 5
- kultura masowa - 3
- poziom wykształcenia mieszkańców - 3

Infrastruktura

- sieć wodociągowa - 4
- sieć kanalizacyjna - 4
- stopień zgazyfikowania miejscowości - 5
- stan dróg i chodników - 2
- stan sieci telefonii przewodowej - 5
- dostęp do Internetu - 4
- stan infrastruktury sportowej i rekreacyjnej - 2
- baza turystyczna – 2

9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego.

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono po kilka celów pierwszorzędnych, bez których miejscowość Pogwizdów nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Dodatkowo, o ile było to możliwe, wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów, o których mowa w rozdziale 10, określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno- gospodarczego i zapisano je poniżej.

Gospodarka

Priorytetem w tym obszarze jest podjęcie działań w kierunku utworzenia Osiedla MB Jagodnej wraz infrastrukturą rekreacyjno- turystyczną i bazą kulturalno -usługową a także podjęcie działań w kierunku wykorzystania Zagrody Garncarskiej położonej w Medyni Głogowskiej, pracowni rzeźbiarskiej położonej w Pogwizdowie, na szlaku garncarskim oraz działania na rzecz rozwoju turystyki i agroturystyki przy jednoczesnym stwarzaniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i absorpcji środków z funduszy unijnych.

Infrastruktura

Priorytetem w tym obszarze jest podjęcie działań w kierunku budowy dróg, chodników i ścieżek rowerowych, dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej oraz poprawy stanu budynku szkoły(tworzenie klasopracowni np. językowej, artystycznej, chemicznej itp.)

Spoleczność

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął podjęcie działań na rzecz zwiększenia przedsiębiorczości mieszkańców i pobudzania inicjatyw lokalnych oraz przeciwdziałanie zjawiskom marazmu i patologiom społecznym.

10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Pogwizdów koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele działania - w każdym z tych obszarów to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2015 rokiem.

Kierunki działania (**INWESTYCJE**) zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej.

Jednocześnie zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Pogwizdowa zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

11. GOSPODARKA

Cele działania do 2015 roku:

Podjąć działania w kierunku utworzenia Osiedla Matki Bożej Jagodnej wraz z infrastrukturą rekreacyjno- turystyczną i bazą usługowo- kulturalną na działce usytuowanej w Pogwizdowie, co przyczyni się do:

- Stworzenia atrakcyjnych terenów do osiedlenia przez młode pokolenia mieszkańców i ludność napływową.
- Stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej i wypromowania rozpoznawalnego regionalnego produktu turystycznego.
- Integracji mieszkańców w związku ze wspólnym miejscem spędzania wolnego czasu.
- Zwiększenia miejsc pracy.
- Pozyskania miejsca na działalność kulturalną dzieci i młodzieży.
- Pozyskania miejsca na działalność stowarzyszeń i organizacji.
- Ułatwienia mieszkańcom korzystania z dóbr kultury narodowej (gościnne koncerty i spektakle zawodowych artystów).

Podjąć działania w kierunku tworzenia warunków dla absorpcji środków funduszy strukturalnych i wspierania przedsiębiorczości:

- Stworzenia usług turystycznych i agroturystycznych.
- Inicjacji przedsiębiorczości wśród mieszkańców w kierunku usług i drobnej wytwórczości.
- Promocji i rozwoju gospodarstw agroturystycznych prowadzących produkcję rolną metodami ekologicznymi.
- Podjąć działania w kierunku tworzenia warunków dla absorpcji środków funduszy strukturalnych i wspierania przedsiębiorczości.
- Opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Pogwizdów dla lokalizowania małej i średniej przedsiębiorczości oraz uzbrajania terenów.
- Opracowanie dokumentacji technicznej na planowane inwestycje w Pogwizdowie.
- Uruchomienie punktu informacji o możliwych dotacjach dla przedsiębiorców oraz organizacja szkoleń w zakresie pisania projektów dla bezpośrednich beneficjentów środków UE.
- Nawiązanie współpracy gospodarczej z zagranicą w celu pozyskania wiedzy i zdobycia nowych doświadczeń

12. INFRASTRUKTURA

Cele działania do 2015 roku:

Podjąć działania w kierunku uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej w Pogwizdowie

- Budowa kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja sieci wodociągowej.
- Regulacja przebiegających przez Pogwizdów cieków wodnych.
- Poprawa i modernizacja zbiorników p.poż.

Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej

- Remont i uzupełnienie infrastruktury towarzyszącej Zespołom Szkół (wyłożenie wykładziną termozgrzewalną posadzek, boiska sportowe, bieżnie itp.)
- Rozbudowa bazy rekreacyjno – sportowej oraz budowa basenu.
- Budowa bazy gastronomicznej i hotelarskiej.

Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.

- Remonty istniejących, projektowanie i budowa sieci nowych dróg gminnych.
- Budowa nowych i modernizacja istniejących mostów na drogach.
- Budowa nowych i modernizacja istniejących chodników i ścieżek rowerowych.

13. SPOŁECZNOŚĆ

Cele działania do 2015 roku:

Stwarzać warunki do rozwoju infrastruktury publicznej na terenie Pogwizdowa

- Modernizacja i rozbudowa Domu Strażaka oraz doposażenie jednostki OSP w sprzęt
- Remont budynku Zespołu Szkół
- Rozbudowa parkingów przy obiektach użyteczności publicznej

Działać na rzecz zwiększenia aktywności oraz integracji społeczności lokalnej.

- Organizacja kursów i szkoleń mieszkańców dla rozwoju zainteresowań artystycznych i kulturalnych
- Wsparcie powstawania nowych i działalności istniejących lokalnych organizacji.
- Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym na terenie Pogwizdowa.

14. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach wskazano cele, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Pogwizdów.

Umownie przyjęto, że na rzecz celów strategicznych winno się wydatkować około 50% tzw. potencjału inwestycyjnego, przez który rozumie się nie tylko środki budżetu gminy przeznaczone na inwestycje, w tym na terenie Pogwizdowa, ale również inne pozyskane środki pozabudżetowe takie jak fundusze strukturalne, kredyty i środki partnerów prywatnych w ramach tzw. PPP.

Podział ten ma charakter umowny i ma podkreślić rangę poszczególnych poziomów zidentyfikowanych w wariancie celów.

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów i w przypadku miejscowości Pogwizdów wybrano wariant rozwoju, którego celami strategicznymi są działania w kierunku rozwoju turystyki i agroturystyki, rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej oraz wzmocnienie infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

Wybrany wariant rozwoju – cele strategiczne

- Podjąć działania w kierunku utworzenia Osiedla Matki Bożej Jagodnej wraz z infrastrukturą rekreacyjno- turystyczną i bazą usługowo- kulturalną.
- Przygotowanie terenów pod działalność usługową i budownictwo mieszkaniowe.
- Podjąć działania w kierunku poprawienia stanu infrastruktury oświatowej.

Wybrany wariant rozwoju - cele niezbędne

- Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej.
- Podjąć działania w kierunku rozbudowy i modernizacji infrastruktury kulturalnej i remizy OSP.
- Podjąć działania w kierunku poprawy i modernizacji zbiorników p.poż., wodnych.

15. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Budowa Osiedla MB Jagodnej wraz z infrastrukturą rekreacyjno-turystyczną i bazą kulturalno- usługową.

Osiedle MB Jagodnej utworzone zostanie na terenach wokół najbardziej atrakcyjnego odcinka potoku Pogwizdówka, z malowniczym stawem, wyspą i czynnym źródłem. Nawiązując do lokalnego kultu, wspólnym staraniem samorządu lokalnego i mieszkańców Pogwizdowa przygotowano częściowo podłoże pod planowaną inwestycję, wybudowano kapliczkę, która zapoczątkowała proces zmierzający do utworzenia osiedla. Miejsce to będzie stanowiło atrakcję dla turystów podążających ścieżką rowerową *Garncarski Szlak*, która przebiega wzdłuż omawianego terenu. Od strony zachodniej i wschodniej teren otoczony jest budynkami mieszkalnymi, tereny na północ i południe również przeznaczone zostały pod zabudowę mieszkaniową.

Inwestycja zawierać będzie:

- Przygotowanie pełnej dokumentacji technicznej.
- Oczyszczenie zbiornika wodnego i potoku oraz modernizację zapory i mostu.
- Wykonanie moło i mostków nad potokiem.
- Wykonanie ścieżki rowerowej wokół stawu oraz alejek spacerowych.
- Wykonanie parkingów.
- Remont i modernizację budynku OK i OSP.
- Wykonanie sceny z zadaszeniem, miejsc przystankowych.
- Przygotowanie bazy dla działalności usługowej (wypożyczalnia sprzętu wodnego, bar, cukiernia).
- Przeniesienie i złożenie drewnianego budynku z posesji znajdującej się w Medyni Łańcuckiej.
- Wykonanie i zainstalowanie tablic promujących osiedle.

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:

- Stworzenia atrakcyjnych terenów do osiedlenia przez młode pokolenia mieszkańców i ludność napływową.
- Stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej i wypromowania rozpoznawalnego regionalnego produktu turystycznego.
- Integracji mieszkańców w związku z wspólnym miejscem spędzania wolnego czasu.
- Rozwoju przedsiębiorczości i zwiększenia miejsc pracy.
- Pozyskania miejsca na działalność kulturalną dzieci i młodzieży.
- Pozyskania miejsca na działalność stowarzyszeń i organizacji.
- Ułatwienia mieszkańcom korzystania z dóbr kultury narodowej (gościnne koncerty i spektakle zawodowych artystów).

16. HARMONOGRAM RZECZOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Zakres zadania	Rok 2008	Rok 2009												Rok 2010												
	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Wykonanie dokumentacji technicznych	X																									
Wykonanie rozbudowy i modernizacji budynku OK i remizy OSP										X																
Oczyszczenie stawu i potoku											X															
Wykonanie ścieżek rowerowych i alejek spacerowych												X														
Wykonanie modernizacji zapory i mostu, wykonanie moło i mostków nad potokiem																			X							
Wykonanie sceny z zadaszeniem i ławek																				X						
Budowa bazy na działalność usługową- przeniesienie drewnianego budynku																							X			

17. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Raportu z Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów przedstawicielom Zebrania Wiejskiego	Sołtys Sołectwa	Styczeń 2008
2. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	Luty 2008
3. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów na Sesji Rady Gminy i Miasta	Rada Gminy	Luty 2008
4. Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów w Internecie	Wójt	Luty 2008
5. Przystąpienie do prac opracowania dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Wójt, Komisja Rozwoju Społeczno - Gospodarczego, Gospodarki Finansowej, Rzemiosła i Usług	Maj 2008
7. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z przyjętym harmonogramem	Wójt, Rada Sołectwa	Lata 2008 - 2015

18. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

Tabela Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w programach	Rada Sołecka	Co sześć miesięcy na ręce przedstawicieli Zebrania Wiejskiego
2. Ocena realizacji programu	Rada Sołecka	Sesja absolutoryjna każdego roku
3. Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących j Plan dla oceny jego aktualności	Rada Sołecka	Raz na dwa lata

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Pogwizdów może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży jeden z członków Rady Sołeckiej na ręce Przewodniczącego Rady Sołeckiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Sołeckiej poddaje procedurze uchwalania dokonywanego przez Zebranie Wiejskie i zatwierdzania przez Radę Gminy.

19. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POGWIZDÓW

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie o trzy formy komunikacji: Internet, prasa lokalna i centralna, promocja i reklama bezpośrednia.

- Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Pogwizdów. W witrynie internetowej Gminy Czarna zostanie zamieszczony dokument „Plan Odnowy Miejscowości Pogwizdów”. Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów (Urzędem Gminy), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.
- Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.
- Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Pogwizdów.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów.